

มิจฉาชีพออนไลน์ ผู้สูงอายุควรรู้ทัน อะไรบ้าง

โดย เอกสยาม ชัยศรี

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

เนื้อหานี้เป็นข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้สูงอายุและครอบครัว ไม่ใช่คำแนะนำเฉพาะกรณี ข้อเท็จจริงของแต่ละครอบครัวแตกต่างกัน ควรตรวจกับหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องก่อนตัดสินใจ ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ <https://www.sukjaiwaikao.com/article-safety.html>

ตามรายงานของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) ปี 2566 พบว่าผู้สูงอายุอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นกลุ่มที่ถูกมิจฉาชีพออนไลน์หลอกลวงมากที่สุดกลุ่มหนึ่ง โดยมูลค่าความเสียหายเฉลี่ยต่อรายสูงถึง 250,000 บาท: สูงกว่าค่าเฉลี่ยทุกกลุ่มอายุ^[1]

แต่ตัวเลขนี้มีได้สะท้อนว่าวัยเก๋าขาดวิจารณญาณ ตรงกันข้าม มิจฉาชีพเลือกเป้าหมายอย่างพิถีพิถัน เพราะรู้ว่าท่านเหล่านี้มีทรัพย์สิน มีใจกว้าง และมักไว้วางใจคนที่พูดจาดี

ใบหน้าใหม่ของมิจฉาชีพในปี 2567-2568

รูปแบบเก่าๆ อย่าง "คุณได้รับรางวัล" หรือ "โอนเงินมาก่อนรับทุน" เริ่มไม่ค่อยได้ผลแล้ว มิจฉาชีพปรับเปลี่ยนวิธีใหม่ที่แนบเนียนกว่าเดิมมาก

มิจฉาชีพยุคใหม่วางแผนอย่างละเอียดก่อนโทรหาเหยื่อ (ภาพ: Unsplash)

1. แก๊งคอลเซ็นเตอร์เวอร์ชันใหม่: แกล้งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

ไม่ใช่แค่โทรมาสุ่มอีกต่อไป มิจฉาชีพยุคใหม่รู้ข้อมูลส่วนตัวของท่านล่วงหน้า ทั้งชื่อ-นามสกุล เลขบัตรประชาชนบางส่วน และชื่อธนาคารที่ใช้ ทำให้ดูน่าเชื่อถือมาก มักแอบอ้างว่าเป็นตำรวจ DSI ธนาคาร หรือสรรพากร

สัญญาณอันตราย

- บอกว่าบัญชีท่านเกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม
- กดดันให้โอนเงินเพื่อ "พิสูจน์ความบริสุทธิ์"
- ห้ามบอกใคร รวมถึงลูกหลาน "เพราะเป็นความลับทางราชการ"
- ให้โอนเงินไปบัญชีที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการ

หน่วยงานรัฐที่แท้จริงไม่มีนโยบายโทรหาประชาชนแล้วขอให้โอนเงิน ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดทั้งสิ้น

2. มิจฉาชีพแฝงในกลุ่ม LINE: "เพื่อนแท้" ที่ไม่มีตัวตน

กลุ่ม LINE ที่ดูเหมือนชุมชนสุขภาพ ลงทุน หรือท่องเที่ยวสำหรับวัยเก๋า บางกลุ่มสร้างขึ้นโดยมิจฉาชีพโดยเฉพาะ สมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่เป็น "บอต" หรือผู้สมรู้ร่วมคิด ที่คอยแสดงให้เห็นว่า "ลงทุนแล้วได้กำไรจริง" เพื่อล่อให้เหยื่อโอนเงินตาม

3. Romance Scam: ความรักที่ไม่มีตัวตน

ตัวเลขจาก กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) ปี 2566 ระบุว่า Romance Scam มีผู้เสียหายเพิ่มขึ้น 340% ในกลุ่มอายุ 55 ปี ขึ้นไป^[2] มิจฉาชีพสร้างโปรไฟล์หน้าตาดี อาชีพดี มักเป็นชาวต่างชาติที่อ้างว่าทำงานต่างประเทศ ใช้เวลาสร้างความสัมพันธ์หลายเดือนก่อนขอความช่วยเหลือทางการเงิน

ความระวังรอบคอบเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่เราทำได้เพื่อตัวเอง (ภาพ: Unsplash)

วิธีตรวจสอบก่อนเชื่อ: 5 ขั้นตอนที่ทำได้ที่ทันที

น้องเอ๋ขอแนะนำหลักการที่เข้าใจง่ายและใช้ได้ทันที เรียกว่า "หยุด ถึง คิด ถึง ถ้าม ถึง ตรวจ ถึง แจ้ง"

หลัก "หยุด ถึง คิด ถึง ถาม ถึง ตรวจสอบ ถึง แจ้ง"

- **หยุด:** อย่าตัดสินใจทันที ไม่ว่าจะเร่งรัดแค่ไหน ขอเวลา 24 ชั่วโมงเสมอ
- **คิด:** ถามตัวเองว่า "ฉันจะได้อะไร? มีเหตุผลอะไรที่ต้องรีบ?"
- **ถาม:** โทรหาลูกหลานหรือคนที่ไว้วางใจก่อนเสมอ
- **ตรวจสอบ:** ค้นหาชื่อ-เบอร์โทรในกูเกิล หรือโทรหาหน่วยงานนั้นโดยตรง
- **แจ้ง:** ถ้าสงสัย แจ้งศูนย์รับแจ้งออนไลน์ สายด่วน 1441 ตลอด 24 ชั่วโมง

ตั้งค่าความปลอดภัยพื้นฐาน 3 อย่างที่ทำได้อีกวันนี้

1. เปิด 2FA (การยืนยันตัวตน 2 ขั้นตอน)

แบงก์ทุกแห่งและแอปสำคัญรองรับระบบนี้ หลังใส่รหัสผ่านจะมี OTP ส่งมาทางมือถือ แม้ใครได้รหัสผ่านไปก็เข้าไม่ได้ ตั้งค่าได้ในหน้า "ความปลอดภัย" ของแต่ละแอป

2. ไม่คลิกลิงก์ที่ส่งมาทาง LINE หรือ SMS

ธนาคารและหน่วยงานรัฐไม่ส่งลิงก์ให้กรอกข้อมูลทาง LINE หรือ SMS ถ้าได้รับ ให้ปิดทันที และโทรหาธนาคารโดยตรงผ่านเบอร์หลังบัตร

3. ตั้งวงเงินโอนเงินต่อวัน

ส่วนใหญ่สามารถตั้งได้ในแอปธนาคาร เช่น วงเงินโอนต่อวันไม่เกิน 50,000 บาท ทำให้แม้ถูกหลอกให้กดอะไรบางอย่าง ความเสียหายก็จำกัดอยู่

การถูกหลอกไม่ได้แปลว่าท่านไม่รอบคอบ มิจฉาชีพตั้งใจวางกลอุบายให้ใครก็หลงเชื่อได้ ความแตกต่างอยู่ที่ข้อมูลที่เรารู้ทัน

เบอร์โทรและช่องทางที่เชื่อถือได้

- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านอาชญากรรมออนไลน์ (AOC): สายด่วน 1441 (24 ชั่วโมง)

- สายด่วนตำรวจ: 1599
- ธนาคารแห่งประเทศไทย: 1213 (แจ้งธุรกรรมผิดปกติ)
- ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน: 1300
- แจ้งความออนไลน์: thaipoliceonline.go.th

บันทึกเบอร์เหล่านี้ในโทรศัพท์ไว้เลย

เวลาเกิดเหตุจริง มักตื่นตกใจจนนึกเบอร์ไม่ออก การบันทึกไว้ล่วงหน้าช่วยได้มาก ให้ตั้งชื่อใน contact ว่า "แจ้ง
มิจฉาชีพ 1441" ไว้เลยนะครับ

แหล่งอ้างอิง

1. สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA). (2566). รายงานสถานการณ์ภัยออนไลน์ประจำปี 2566. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. www.etcha.or.th
2. กองบังคับการปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.). (2566). สถิติ คดี ออนไลน์ รายปี. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. thaipoliceonline.go.th
3. ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). แนวทางป้องกันภัยทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุ. www.bot.or.th
4. กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์. (2566). คู่มือ ความปลอดภัยดิจิทัล สำหรับ ผู้สูงอายุ. www.dop.go.th

